

## **Hotărârea CNCD privind nerespectarea drepturilor cetățenilor de altă naționalitate**

**Hotărârea nr. 25 din data de 14.01.2015**

**Dosar nr.: 291/2014**

**Petiția nr.:** 3162/07.05.2014

**Petent:** G.L.

**Reclamat:** Instituția Primăriei Săvădisla  
Instituția Consiliului Local Săvădisla

**Obiect:** nerespectarea drepturilor cetățenilor de altă naționalitate, dintr-o localitate cu o pondere de 50%, din populație.

### **I. Numele, domiciliul sau reședința părților**

#### **I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților**

**1.1.** G.L. Județul Cluj.

#### **I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului**

**2.1.** Instituția Primăriei Săvădisla, prin reprezentant legal domnul T.G.A. – Primar, Loc. Cluj Napoca, str. Principală, Județul Cluj.

**2.2.** Instituția Consiliului Local Săvădisla, str. Principală, Județul Cluj.

### **II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare**

**2.1.** Petentul, susține că reclamații, în calitate de reprezentanți ai comunei Săvădisla, nu respectă legislația în vigoare în ce privește drepturile cetățenilor de altă naționalitate, cu o pondere de peste 50%, din populația respectivei localități.

### **III. Procedura de citare**

**3.1.** Prin adresa înregistrată cu nr. 3162/17.06.2014, a fost citat domnul G.L. pentru data de 8.07.2014. Procedură legal îndeplinită.

**3.2.** Prin adresa înregistrată cu nr. 4164/17.06.2014, a fost citată Primăria Săvădisla, prin reprezentant legal în calitatea domnului T.G.A. – Primar, pentru data de 08.07.2014. Procedură legal îndeplinită.

**3.3.** Prin adresa înregistrată cu nr. 4164/17.06.2014, a fost citat Consiliul Local Săvădisla, pentru data de 08.07.2014. Procedură legal îndeplinită.

**3.4.** Prin adresa înregistrată sub nr. 694/16.10.2014, i se invocă petentului, lipsa calității procesuale active, potrivit art. 5, și potrivit art. 8 alin. (1) și (2) din Procedura Internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor (M.Of. nr. 348 din 6.05.2008).

## IV. Susținerile părților

### Susținerile petentului

**4.1.** Petentul susține că în comuna Săvădisla drepturile lingvistice nu sunt respectate în mod corespunzător, deși 52% din populația comunei este de naționalitate maghiară. Acesta declară că părțile reclamate nu au inscripționat indicatoarele în ambele limbi în mod egal (caractere utilizate cu aceeași mărime și în ordinea firească, română și maghiară). Referitor la al doilea aspect semnalat de petent, „partea reclamată are obligația de a comunica cu cetățenii în limba minorității naționale pe pagina de web exemplu [www.primariasavadisla.ro/](http://www.primariasavadisla.ro/). Al treilea aspect semnalat de petent se referă la faptul că, „angajatul funcționar public nu cunoaște limba minoritară, cetățeanul interesat într-o problemă fiind îndrumat către un angajat care cunoaște această limbă”. Al patrulea aspect semnalat de petent se referă la faptul că, „actele normative emise de Primar sau Consiliul Local, rareori sunt publicate și în limba maghiară”. Al cincilea capăt de cerere al petentului se referă la faptul că, „în dezbaterile publice din cadrul Primăriei, se discută doar în limba română, iar cetățenii maghiari nu înțeleg”.

### Susținerile părții reclamate

**4.2.** -

## V. Motivele de fapt și de drept

**5.1.** Colegiul CNCD reține că, petiția așa cum a fost formulată relevă o situație în care, partea reclamată nu respectă drepturile cetățenilor de altă naționalitate, dintr-o localitate cu o pondere de 50%, din populație.

**5.2.** Colegiul director, dispune comunicarea unei adrese petentului după procedura de audiere a părților, prin care, se invocă lipsa calității procesuale active și a lipsei de interes în baza art.1 din O.G nr.137/2000, republicată, art. 5, art. 7 și art. 8 alin. (1) și (2) din Procedura Internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor (M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008).

**5.3.** Colegiul director, în procedura de deliberare a sesizării, respinge lipsa calității procesuale active invocată petentului, prin adresa înregistrată sub nr. 694/16.10.2014.

Relativ la definiția discriminării astfel cum este reglementată în O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la una dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art. 2 alin.1, respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

**5.4.** Reiterând că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis invocat de

persoana care se consideră discriminată, Colegiul observă că un asemenea raport poate fi stabilit în prezenta speță. Petentul reclamă faptul că, în comuna Săvădisla din județul Cluj, în care locuiește o populație cu o pondere de peste 50%, de naționalitate maghiară conducerea primăriei în cauză, „nu a înscrisționat, toate indicatoarele pentru delimitarea comunei și în limba maghiară, nu a afișat toate inscripțiile din exteriorul și interiorul sediului Primăriei și al Consiliului local și în limba maghiară, inexistența personalului angajat în cadrul Primăriei pentru relații cu publicul, cunoscător și al limbii maghiare, lipsa folosirii limbii maghiare în ședințele Consiliului Local, precum și emiterea actelor normative spre publicare și în limba maghiară”. Colegiul director constată faptul că, în comuna în cauză, nu sunt îndeplinite condițiile cerute de legea organică care instituie obligativitatea autorităților publice de a asigura folosirea limbii materne a cetățenilor români aparținând minorității maghiare, respectiv în scris și oral, inscripționarea tuturor însemnelor de circulație, cu denumirea localităților respective și în limba maghiară, cunoașterea limbii minoritare de către un funcționar public angajat în relații cu publicul, lipsa folosirii limbii maghiare în ședințele Consiliului Local, precum și lipsa emiterii actelor normative spre publicare și în limba maghiară, precum și inscripționarea în exteriorul și interiorul sediului Primăriei și al Consiliului local denumirile respective și în limba minoritară. Ca atare, Colegiul director constată că, În cauză sunt prezentate indicii de natură a prezuma că, un criteriu interzis stipulat de art. 2 alin. (1) și art. 10 lit. h) din O.G. nr. 137/2000, republicată a constituit un *obiter dictum* în legătură cu îndeplinirea drepturile cetățenilor minoritari ai statului, locuitori ai comunei Slăvădisla, de către părțile reclamate. Secțiunea a II-a „Accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități” din O.G. nr. 137/2000, modificată, la art. 10 lit. h), prevede că: „refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități” constituie contravenție, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale”. Astfel că, Colegiul director sancționează părțile reclamate cu avertisment, în speță Instituția Primăriei Săvădisla și Instituția Consiliului Local Săvădisla, prin reprezentant legal și va monitoriza părților reclamate pentru o perioadă de 3 (trei luni), pentru a se constata dacă, vor întreprinde acțiuni cu scopul eliminării faptelor reclamate .

### **Opinie separată exprimată de Haller István privind aplicarea amenzii**

**5.5.** O.G. nr. 137/2000, republicată, la art. 26 alin. (1), prevede sancționarea faptelor de discriminare cu amendă contravențională, fără să specifice posibilitatea aplicării sancțiunii de avertisment, ceea ce arată că legiuitorul a considerat că aceste fapte, prin gravitatea lor, trebuie sancționate ca atare. Prin O.U.G. nr. 19/2013 amenziile contravenționale au devenit mai mari, în motivare arătându-se că a fost nevoie de modificarea de urgență a O.G. nr. 137/2000 „având în vedere:

- depășirea datei-limită pentru transpunerea corectă și completă în legislația națională din România a Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, și a Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă;

- scrisoarea Comisiei Europene de punere în întârziere a autorităților române [nr. C (2012) 3996 final], emisă la 22 iunie 2012 în Cauza 2012/2099, pentru neîndeplinirea obligației de stat membru al Uniunii Europene de transpunere corectă și completă a Directivei 2000/43/CE;

- scrisoarea de răspuns nr. 3.092/LO din 22.08.2012, prin care România s-a angajat să soluționeze aspectele sesizate de Comisia Europeană până la jumătatea anului 2013;

- faptul că prin promulgarea la data de 21 martie 2013 a Legii nr. 61/2013 pentru modificarea O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, proces legislativ inițiat în anul 2010, a fost asigurată transpunerea corectă a Directivei 2000/43/CE doar în ceea ce privește sarcina probei;

- faptul că parcurgerea unui proces legislativ pentru transpunerea corectă a celorlalte aspecte semnalate de către Comisia Europeană ar însemna o perioadă mare de timp, ceea ce ar duce la depășirea termenului asumat de către autoritățile române în fața Comisiei Europene;

- faptul că orice întârziere a autorităților române în transpunerea Directivei 2000/43/CE poate conduce la posibilitatea elaborării din partea Comisiei Europene a avizului motivat ce poate declanșa faza contencioasă prin sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru;

- riscul angajării răspunderii României pentru încălcarea obligațiilor de a transpune Directiva 2000/43/CE și Directiva 2000/78/CE, ce poate avea ca rezultate plata unei sume forfetare, precum și a unor penalități cu titlu cominatoriu”.

**5.6.** Directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. Directiva Consiliului 2000/43/CE prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Neaplicarea unei amenzi contravenționale nu se poate considera a fi o sancțiune efectivă și descurajantă.

**5.7.** Prin aplicarea sancțiunii de avertisment de către CNCD România riscă sancțiuni aspre pentru neimplementarea directivelor Uniunii Europene în domeniul combaterii discriminării.

**5.8.** Mai mult, Curtea Europeană de Justiție a constatat în Cauza C81/12, soluționată la 25.04.2013 (având ca părți Asociația ACCEPT și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării), că amenda contravențională trebuie aplicată chiar dacă între timp a intervenit prescripția: „art. 17 din Directiva 2000/78 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia, în cazul constatării unei discriminări pe motive de orientare sexuală, în sensul acestei directive, nu este posibil să se aplice decât un avertisment, precum cel în discuție în litigiul principal, atunci când o asemenea constatare intervine după expirarea unui termen de prescripție de șase luni de la data săvârșirii faptei dacă, în temeiul aceleiași reglementări, o asemenea discriminare nu este sancționată în condiții de fond și de procedură care conferă sancțiunii un caracter efectiv, proporțional și disuasiv”.

**5.9.** În concluzie, consider că fapta de discriminare trebuia sancționată cu amendă contravențională.

#### **Colegiul director hotărăște:**

**1.** Colegiul constată că, se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2 alin. (1), art. 10 lit. h) din O.G. nr.137/2000, modificată.

**2.** Sancționează părțile reclamate cu avertisment, în speță Instituția Primăriei Săvădisla și Instituția Consiliului Local Săvădisla prin reprezentantul lor legal. Monitorizarea pentru o perioadă de 3(trei luni), pentru a se constata dacă, vor întreprinde acțiuni cu scopul eliminării faptelor reclamate.

**3.** Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

**Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:** Asztalos Csaba Ferenc, Bertzi Theodora, Gheorghiu Luminița, Haller István, Jura Cristian, Lazăr Maria, Panfile Anamaria, Vasile Alexandru Vasile